

Feljton **Ženska bolest**

Užasi patrijarhata: 'Uz rak dobiješ i stigmatu, misle da si promiskuitetna. Da bar imam neki drugi rak'

Razgovaramo sa ženama koje se, osim s teškom bolešću, moraju nositi i sa zatucanošću društva

FOTO: AFP/TELEGRAM

U feljtonu 'Ženska bolest' nagrađivani novinar Josip Šarić, ponukan bolešću supruge, istražuje je li sustav pravedan prema ženama s bolestima reproduktivnih organa, omalovažavaju li se u propisima i praksi bolovi i komplikacije kod ginekoloških zahvata i skraćuje li se

 Vrijeme istječe - idućih 3 dana imate priliku osigurati Telegram pretplatu za 1,99 €/mj. Uštedite 75% i uživajte u provjerenim člancima koje pišu najbolji autori.

PRIDRUŽITE SE

×

JOSIP ŠARIĆ

20. 09. 2025. 174 PREPORUKA

<p>Repcioner - informator (m/ž)</p> <hr/> <p>Zagreb. Prijavi se do 09.10.2025.</p> <p>GRAD ZAGREB Pogledaj</p>	<p>Regionalni menadžer prodaje (m/ž)</p> <hr/> <p>cijela Hrvatska. Prijavi se do 04.10.2025.</p> <p>ALING-CONEL d.o.o.</p>
<p>Voditelj tima (m/ž)</p> <hr/> <p>Zagreb. Prijavi se do 02.10.2025.</p> <p>Mueller trgovina Zagreb d.o.o. Pogledaj</p>	<p>Digital Marketing & Content Specialist (m/ž)</p> <hr/> <p>Zagreb. Prijavi se do 06.10.2025.</p> <p>Dotmod d.o.o.</p>

Žene danas ne bi smjele umirati od [raka grlića maternice](#). Otkrije li se na vrijeme, gotovo je 100 posto izlječiv. Ipak, od tog jedinog ginekološkog karcinoma koji se u potpunosti može prevenirati u [Hrvatskoj](#) svaki treći dan umre jedna žena. Strašna brojka iznosi 120 žena godišnje.

Prevenција nije skupa niti komplicirana. Struka kaže: organizirani nacionalni probir, koji bi podrazumijevao samo redoviti Papa test i provjeru infekcije [HPV-om](#) jednom u tri godine, strmoglavio bi te grozne brojke. Hrvatska je još 2012. godine uvela Nacionalni program ranog otkrivanja raka maternice. Zna li dokud smo stigli u provedbi?

“Trenutno je u tijeku provedba prve faze reorganiziranog Nacionalnog programa odnosno pilot projekta u [Virovitičko-podravskoj županiji](#) kako bi se temeljem podataka i praćenja iskustava mogao izraditi protokol za provedbu na nacionalnoj razini”, stoji na stranicama [Zavoda za javno zdravstvo](#). Nakon trinaest godina još smo na pilot projektu. A žene umiru.

Santos je u Zadar stigao iz Nepala. Dvest će i obitelji

Cijene oranica divljaju, najskuplje su u Jadranskoj regiji

Vrijeme istječe - idućih 3 dana imate priliku osigurati Telegram pretplatu za 1,99 €/mj. Uštedite 75% i uživajte u provjerenim člancima koje pišu najbolji autori.

Od svih sijela ginekoloških karcinoma svake godine oboli više od 1700 žena, a gotovo 700 ih umre. Po pojavnosti na vrhu liste je rak endometrija, a po smrtnosti [rak jajnika](#).

Podaci tjeraju na plač. Iza svake ove brojke stoje tisuće ljudskih sudbina, ne samo pacijentica nego i njihove djece, partnera, roditelja, rodbine, prijatelja. I kad ste zadnji put čuli da se o tome priča? Kad ste zadnji put sami pričali o toj temi? I jeste li ikad?

A razgovor o tom karcinomu i edukacija već od najmlađe dobi tako bi dobro došli jer rak grlića maternice posebno je podmukao. **Marta Kalem Andrijević** saznala je da ima rak vrata maternice u trenutku planiranja [trudnoće](#).

Znao je samo partner

“Nisam imala nekakve specifične simptome koji bi upućivali da uopće imam ikakvu bolest. Pogodilo me najviše od svega što smo bili u procesu planiranja obitelji, sad za to više nemam mogućnosti. Boli me što sam, uz redovne kontrole i nekad više nego redovne, uspjela razviti karcinom vrata maternice.

Krenulo je s normalnim Papa testom, i to ne redovnim, nego ajmo reći izvanrednim zbog postupka [IVF-a](#) koji je bio planiran, koji se vratio kao CIN. Ide biopsija, koja potvrđuje karcinom, a daljnje pretrage kažu da je uznapredovao”, prisjeća se Marta perioda koji joj je promijenio život.

Vrijeme istječe - idućih 3 dana imate priliku osigurati Telegram pretplatu za 1,99 €/mj. Uštedite 75% i uživajte u provjerenim člancima koje pišu najbolji autori.

×

Marta Kalem Andrijević

TELEGRAM

Vrijeme istječe - idućih 3 dana imate priliku osigurati Telegram pretplatu za 1,99 €/mj. Uštedite 75% i uživajte u provjerenim člancima koje pišu najbolji autori.

×

Marta je šutjela o dijagnozi. Znao je samo partner. “Nisam dijelila ni s kim, čuvala sam za sebe jer iz nekog sam razloga imala veliki osjećaj srama, osjećaj krivnje. Krivite sami sebe i mislite da ste mogli nešto više napraviti, smatrate da ste možda mogli još neku kontrolu odraditi. Najgori je ipak taj osjećaj srama što boluješ od nekakvog ginekološkog karcinoma, a općenito je ginekologija, ginekološki karcinomi ili bilo što vezano za seksualnost dosta tabu-tema. I u društvu i u mnogim firmama o tome se ne razgovara, tako da je dosta teško bilo”, priznaje Marta.

Ženske bolesti nose stigmatu

Slično će reći još jedna pacijentica s kojom sam razgovarao uoči Svjetskog dana ginekološke onkologije (*World GO Day*), koji se obilježava svakog 20. rujna, i na koji se pokušava potaknuti svijest o važnosti rane prevencije, dijagnostike i liječenja — ali i razbijanja stigme.

Katarini Baković (37) karcinom jajnika dijagnosticiran je prije dvije godine. “Prvo su znali moj dečko i tek najbliži prijatelji, zato što mi je najteža stvar nakon dijagnoze bila zapravo reći mojim roditeljima. Tako da sam od obitelji skrivala. Početnu dijagnozu i prvu operaciju sa mnom su prošli dečko i prijatelji. Drugu operaciju, dečko, prijatelji i sestre. A tek nakon te druge operacije, jedan dan prije kemoterapije su moji roditelji saznali za dijagnozu. Iz jednostavnog razloga što sam znala da će ih to povrijediti više nego išta u životu”, priča Katarina.

Da, godine 2025. u 21. stoljeću i dalje nažalost živimo u društvu u kojem “ženske bolesti” nose stigmatu. **Maja Erceg Tušek**, psihologinja iz Udruge žena oboljelih i liječenih od raka [Sve za nju](#), kaže da je to definitivno do našeg društva i odgoja mladih. “Nije samo stvar u ženskom zdravlju, nego uopće o razgovoru o seksualnom životu, o reproduktivnim organima. Samo izgovaranje imena tih organa je bauk.”

Razgradnja stigme

U Udruzi su organizirali ciklus predavanja ginekologa i seksualnih terapeuta baš kako bi radili na razgradnji te stigme. “Pričamo o tome s odraslim ženama, i o menopauzi, o perimenopauzi, o simptomima koje često trpe jer misle da tako treba biti. I onda vidimo koliko tu ima mitova, koliko ima zabluda, stvari koje same žene ne znaju, a kamoli njihovi partneri, kamoli članovi obitelji. Čim se krenulo otvorenije razgovarati, ženama je bilo neugodno”, kaže Erceg Tušek.

Vrijeme istječe - idućih 3 dana imate priliku osigurati Telegram pretplatu za 1,99 €/mj. Uštedite 75% i uživajte u provjerenim člancima koje pišu najbolji autori.

×

Vrijeme istječe - idućih 3 dana imate priliku osigurati Telegram pretplatu za 1,99 €/mj. Uštedite 75% i uživajte u provjerenim člancima koje pišu najbolji autori.

×

Katarina Baković

TELEGRAM

Stvari se mijenjaju premalo i presporo. Predrasude i stigme često spriječavaju same žene da dobiju pravovremenu i kvalitetnu pomoć. “Kad žena dobije rak, kao i muškarac uostalom, odjednom nestane tlo pod nogama. Suočite se s činjenicom da deset stvari o kojima ste jučer razmišljali više nisu važne, odjednom ste pacijent sa samo jednom temom. No, kad je u pitanju žena, tu treba dodati još niz očekivanja i najviše – nerazumijevanja”, napominje psihologinja Erceg Tušek.

“One same kažu: bilo bi mi lakše reći ljudima da je bio neki drugi rak. Mislim, ljudi dožive stigmatu i za druge vrste karcinoma i tumora, ali kod ginekoloških je stvarno specifično jer se to povezuje s promiskuitetom, s nekakvim neurednim spolnim životom, s načinom kako živite. Tako da ono vuče za sobom cijeli set ideja, toga što ljudi pretpostavljaju o ženama koje obole, ali i što žene same pretpostavljaju o sebi”, upozorava Erceg Tušek na najčešće predrasude i krive pretpostavke koje prate ginekološke karcinome.

‘Jesam li sad manje žena?’

“Sigurno, bilo bi me manje sram priznati da imam problema s nekakvim drugim, a ne ginekološkim karcinomom”, priznaje i naša sugovornica Marta Kalem Andrijević. Nakon dijagnoze i liječenja, najviše je pogađa odnos društva prema ženama koje se nisu ostvarile kao majke.

“To je do našeg patrijarhalnog društva i odgoja, gdje se smatra da smo mi nakon oboljenja manje ženstvene, zato što su kod nas žene samo onda žene ako su se ostvarile u ulozi majke. Neplodnost kod žena gleda se kao veliki minus. Ispada da mi nudimo manje kao žene i gubimo svoju ulogu u braku ili žene općenito u društvu ako nismo ostvarile svoju ulogu majke. S druge strane, neplodni muškarci ne smatraju se manje muškarcima ako su neplodni. To je veliki problem u našem društvu, zaključuje Marta iz vlastita iskustva.

Slično nakon svoje bolesti razmišlja i Katarina Baković. “Mene nije sram seksualnost, što je obično korijen toga zašto se žene srame reći za svoj ginekološki rak. Meni je problem bio ženstvenost. Jesam li ja sad manje žena? Hoće li me drugi smatrati manje ženom? Jesam li ja sad manje vrijedna? Jer sam ostala bez reproduktivnog sustava. Nekako sam se pomirila s činjenicom da ga nemam. Pomirila sam se i s tim da možda ljudi imaju razna mišljenja o tome. Ali da definitivno bi mi bilo lakše reći ljudima da sam imala neki

Vrijeme istječe - idućih 3 dana imate priliku osigurati Telegram pretplatu za 1,99 €/mj. Uštedite 75% i uživajte u provjerenim člancima koje pišu najbolji autori.

x

Nerazumijevanje okoline je činjenica u društvu u kojem živimo, a odnos prema “ženskim bolestima” mijenja se trajno tek odgojem i edukacijom “od malih nogu”. Znači, to je proces, dugotrajan i spor. A žene su tu, bolesti su tu i vrijeme ne čeka nikoga. Pacijentice trebaju ne samo liječenje, nego i pomoć i potporu obitelji i šire zajednice, koja prečesto izostaje.

Psihologinja Maja Erceg Tušek

TELEGRAM

“Već i bolest sama po sebi je teška, one su vrlo često na bolovanju, imaju nuspojave različitih terapija ili idu na operacijski zahvat koji može biti težak. Sve to utječe na to kako će se žena osjećati, kakve će simptome dalje imati, kako će njezin seksualni život dalje izgledati, na planiranje obitelji ako je htjela trudnoću.

Odjednom se otvara puno pitanja koja mora sama sa sobom posložiti i sa svojim partnerom. A uza sve to, okolina očekuje od njih da funkcioniraju bar donekle kao i dotad, a njima treba prostora da sa sobom prođu sve te stvari, da dobiju podršku i za svoje simptome i za teškoće koje se jave, pogotovo na planu mentalnog zdravlja”, objašnjava psihologinja Erceg Tušek.

Provedba neoprostivo spora

Država u kojoj je [demografska obnova](#) proklamirani vrhovni cilj ne ulaže dovoljno. Ogroman dio psihološke pomoći ostaje na teret nevladinim udrugama. No, i one mogu pomoći samo ženama koje im se jave.

Vrijeme istječe - idućih 3 dana imate priliku osigurati Telegram pretplatu za 1,99 €/mj. Uštedite 75% i uživajte u provjerenim člancima koje pišu najbolji autori.

x

Stručnjaci, od liječnika do medicinskih sestara, svih kotačića u liječenju žena, suglasni su da je Nacionalni strateški okvir protiv raka dobro zamišljen, ali je provedba neoprostivo spora. Potrebno je jasno definiranje puta pacijentice u sustavu, brži dolazak modernih lijekova, centralizacija liječenja raka jajnika i vrata maternice u kliničkim bolničkim centrima. Erceg Tušek kaže da se ne smiju zaboraviti savjetovišta, pogotovo u manjim sredinama.

“Važno je da se zaposle psiholozi, socijalni radnici, psihijatri koji će se baviti specifično ovim temama, zdravstveni djelatnici koji će se baviti zbrinjavanjem i suportivnom terapijom. Da imamo više takvih stručnjaka svih kadrova, i liječenje i ishodi bili bi bolji”, ističe Erceg Tušek.

Treba govoriti

Možda i najvažnije je ohrabrivanje žena da pričaju, jer je bolest sama po sebi teška, a uz šutnju i od stigme i osude društva postaje još teža. Marta kaže kako danas ne bi ponovila vlastiti stav s početka bolesti.

“Danas govorim javno o svemu, zato što vidim da je puno lakše kad razgovaraš o tome i da zapravo treba pokrenuti svijest u društvu o tome što su ginekološki karcinomi, da to nije sramota, da to nije nešto što je naša krivnja, da to nema veze s načinom na koji živiš u seksualnom smislu. Prvenstveno treba spriječiti pomisao u glavi pacijentice da je to njezina krivica. Drugo, zato što razgovor pomaže i zato što možda nespecifični simptomi koje čuješ pomognu nekome da odradi pregled prije ili nekakvu preventivnu akciju, pa čisto da se spriječi razvoj neke bolesti ako je moguće. Treba govoriti”, zaključuje Marta.

Katarinina poruka je slična. “Život je prekratak da bi na nas, naše zdravlje i našu borbu s bolešću utjecalo mišljenje drugih. Poanta je da život kakav znamo može biti gotov u bilo kojem trenutku, a svi tako često odgađamo stvari koje volimo i mislimo, Ok, otići ću na odmor ili počet ću se baviti nečim sutra. Treba činiti ono što volimo sad i odmah, i to će nekako i nas same učiniti više zdravima i psihički i fizički jer ovakva dijagnoza je kombinacija čimbenika, a stres sigurno nije tome pomogao”, poručuje Katarina.

Prvi nastavak: [Moja supruga, poznata novinarka, morala je na bolnu operaciju. Tad sam shvatio koliko naš sustav omalovažava ženske bolesti](#)

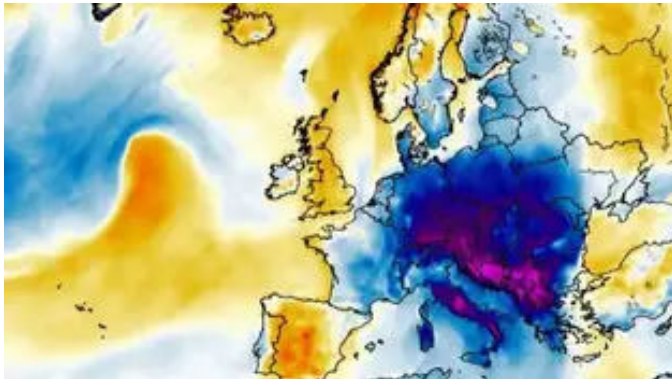
Drugi nastavak: [Pola milijuna žena nema ginekologa jer na svaka dva fali nam još jedan. Sramotno, nemamo ni pravilnik o bolovanjima](#)

Treći nastavak: [Žena kojima treba hospitalizacija sve više, a u bolnici borave sve kraće.](#)

Vrijeme istječe - idućih 3 dana imate priliku osigurati Telegram pretplatu za 1,99 €/mj. Uštedite 75% i uživajte u provjerenim člancima koje pišu najbolji autori.

×

* Feljton [Ženska bolest](#) objavljujemo [uz potporu](#) Agencije za elektroničke medije za poticanje kvalitetnog novinarstva. Tekst je slobodan za daljnje prenošenje bez naknade uz navođenje izvora i autora.

Sewere Weather Europe javlja o velikom zahlađenju

Haški osuđenik Nebojša Pavković prijevremeno pušten na slobodu

[ginekologija](#), [Nataša Božić](#), [rak vrata maternice](#), [ženska bolest](#),

Vrijeme istječe - idućih 3 dana imate priliku osigurati Telegram pretplatu za 1,99 €/mj. Uštedite 75% i uživajte u provjerenim člancima koje pišu najbolji autori.

×

Vrijeme istječe - idućih 3 dana imate priliku osigurati Telegram pretplatu za 1,99 €/mj. Uštedite 75% i uživajte u provjerenim člancima koje pišu najbolji autori.

×

TELEGRAM

Vijesti

Vijesti
Politika&Kriminal
Komentari
Biznis&Tech
Velike priče
Život
Kultura

Najnovije

Rat u Ukrajini
Hrvatska
Zagreb
Split
Rijeka
Osijek

Magazin

Telesport
Super1
PitanjeZdravlja
OpenSpace

Pratite nas

Facebook
YouTube
Instagram
TikTok
Twitter
WhatsApp
RSS

Plus

Pretplata za fizičke korisnike
Pretplata za poslovne korisnike
Pošaljite nam vijest
Impressum
Oglašavanje
Kontakt
Uvjeti korištenja
Pravila privatnosti

Sva prava pridržana © 2025 Telegram Media Grupa d.o.o.

 Vrijeme istječe - idućih 3 dana imate priliku osigurati Telegram pretplatu za 1,99 €/mj. Uštedite 75% i uživajte u provjerenim člancima koje pišu najbolji autori.

×